

KODEKS ETYKI ZAWODOWEJ RATOWNIKA MEDYCZNEGO

przyjęty na I Ogólnopolskim Kongresie Ratowników Medycznych

Kraków 11- 12 października 2013 r.

W trosce o poszanowanie godności osoby ludzkiej, życia i zdrowia, uniwersalnych zasad etycznych, praw pacjenta oraz godności wykonywania zawodu, ratownicy medyczni, niezależnie od struktur, granic, form wykonywania zawodu zobowiązują się do przestrzegania niniejszych norm Kodeksu Etyki Zawodowej Ratownika Medycznego

I. Ratownik medyczny w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia człowieka

Art. 1

W zgodzie z najnowszą wiedzą naukową oraz najwyższą starannością zawodową, ratownik medyczny podejmuje medyczne czynności ratunkowe wobec każdej osoby znajdującej się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia, bez względu na jej wiek, rasę, wyznanie religijne, narodowość, poglądy, stan majątkowy i inne różnice.

Art. 2

- 1. Przy wykonywaniu medycznych czynności ratunkowych ratownik medyczny nie powinien wykraczać poza swoje umiejętności zawodowe.*
- 2. Jeżeli wymagany w danej sytuacji zakres medycznych czynności ratunkowych przewyższa umiejętności ratownika medycznego wówczas, w miarę możliwości winien się on zwrócić o pomoc i wsparcie do bardziej doświadczonych osób.*

Art. 3

Ratownik medyczny okazuje każdej osobie znajdującej się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia należyty jej szacunek, przestrzegając praw człowieka oraz praw pacjenta, w tym poszanowania godności osobistej oraz intymności.

Art. 4

Informacja udzielona pacjentowi przez ratownika medycznego powinna być sformułowana w sposób dla niego zrozumiały.

Art. 5

Ratownik medyczny winien realizować medyczne czynności ratunkowe za zgodą pacjenta, o ile pacjent jest zdolny świadomie tą decyzję sformułować.

Art. 6

Ratownik medyczny może nie podjąć lub odstąpić od medycznych czynności ratunkowych w zgodzie ze świadomą wolą pacjenta lub w oparciu o wskazania wiedzy naukowej, pozostając jednak w zgodzie z zasadami prawa oraz etyki.

Art. 7

Ratownikowi medycznemu nie wolno stosować eutanazji ani pomagać nikomu w popełnieniu samobójstwa.

Art. 8

W zdarzeniach mnogich i wypadkach masowych o priorytecie wykonywania medycznych czynności ratunkowych przez ratownika medycznego decyduje wyłącznie stan zdrowia poszkodowanych osób.

Art. 9

Podejmując medyczne czynności ratunkowe u kobiety w ciąży ratownik medyczny równocześnie kieruje się odpowiedzialnością za zdrowie i życie dziecka przed jego urodzeniem.

Art. 10

Na prośbę osoby znajdującej się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia lub jej bliskich ratownik medyczny umożliwia tej osobie kontakt z duchownym, stwarzając w miarę możliwości odpowiednie warunki do spełnienia przez niego posługi.

Art. 11

Ratownik medyczny w miarę możliwości okazuje wsparcie najbliższym osoby znajdującej się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia.

Art. 12

1. W granicach obowiązującego prawa ratownik medyczny przestrzega tajemnicy zawodowej, w tym zachowuje w tajemnicy wszystkie wiadomości o stanie osoby znajdującej się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia uzyskane w związku z wykonywaniem medycznych czynności ratunkowych.

2. Śmierć człowieka nie zwalnia ratownika medycznego z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej.

3. Informowanie rodziny lub innych osób powinno być uzgodnione z pacjentem.

W przypadku pacjenta nieprzytomnego ratownik medyczny może udzielić dla jego dobra niezbędnych informacji osobie, co do której jest przekonany, że działa ona w interesie pacjenta.

4. Ratownik medyczny ma prawo do ujawnienia zauważonych faktów zagrożenia dla zdrowia, życia, zagrożenia wykluczeniem społecznym, jak również zagrożenia bezpieczeństwa publicznego odpowiednim urządům i instytucjom.

II. Wykonywanie zawodu ratownika medycznego

Art. 13

Ratownik medyczny nie może uczestniczyć w akcie pozbawiania życia, asystować w torturowaniu lub stosowaniu innych form poniżającego traktowania człowieka. Nie może też wykorzystywać swej wiedzy i umiejętności dla ułatwienia stosowania jakichkolwiek form okrutnego postępowania.

Art. 14

Ratownik medyczny ma obowiązek dokładnego i rzetelnego dokumentowania wykonywania medycznych czynności ratunkowych.

Art. 15

Prawem i obowiązkiem każdego ratownika medycznego jest stałe, systematyczne uzupełnianie i doskonalenie swojej wiedzy oraz umiejętności zawodowych

Art. 16

Ratownik medyczny ponosi osobistą odpowiedzialność za swoje działania.

Art. 17

1. *Ratownikowi medycznemu nie wolno posługiwać się metodami uznanymi przez naukę za szkodliwe, bezwartościowe lub nie zweryfikowanymi naukowo.*
2. *W przypadku popełnienia przez ratownika medycznego poważnej pomyłki, błędu lub wystąpienia nieprzewidzianych powikłań w trakcie medycznych czynności ratunkowych, ratownik medyczny powinien poinformować o tym pacjenta oraz podjąć działania mające zapobiec ich następstwom.*
3. *Jeżeli ratownik medyczny dostrzeże błąd popełniany przez innego ratownika medycznego, który może mieć niekorzystny wpływ na stan zdrowia pacjenta, zobowiązany jest podjąć działania zmierzające do odwrócenia jego skutków.*

Art. 18

W czasie wykonywania medycznych czynności ratunkowych, ratownik medyczny musi zachować trzeźwość i nie podlegać działaniu jakichkolwiek środków psychoaktywnych.

Art. 19

Ratownik medyczny biorący udział w badaniach na zlecenie producentów leków lub wyrobów medycznych (sprzętu i wyposażenia medycznego) musi przeciwdziałać nieobiektywnemu przedstawianiu ich wyników w publikacjach.

Art. 20

Ratownik medyczny ma prawo odmówić uczestnictwa w zabiegach i eksperymentach, które są sprzeczne z uznawanymi przez niego normami etycznymi.

Art. 21

Ratownik medyczny nie może żądać od pacjentów lub ich bliskich dodatkowego wynagrodzenia, ani też uzależniać wykonywania medycznych czynności ratunkowych od uzyskania korzyści materialnych.

Art. 22

Ratownik medyczny zobowiązany jest do działalności mającej na celu upowszechnianie zasad udzielania pierwszej pomocy.

Art. 23

Ratownik medyczny szczególną troską otacza chorych lub niepełnosprawnych ratowników medycznych oraz członków ich najbliższej rodziny, a także wdowy, wdowców oraz sieroty po ratownikach medycznych.

III. Zasady końcowe

Art. 24

Zadania, jakie spełnia ratownik medyczny w celu ratowania ludzkiego życia dają mu podstawę do okazywania szacunku dla jego godności osobistej, ochrony jego nietykalności cielesnej, udzielania pomocy w wykonywaniu działań zawodowych, a także żądania godnego wynagrodzenia z tytułu wykonywanych umów.

Art. 25

Ratownik medyczny powinien cenić i szanować swój zawód, chronić jego godność oraz postępować tak, aby budzić szacunek i zaufanie, dbać o pozytywny wizerunek zawodu oraz powstrzymać się od jakiegokolwiek działania, które mogłoby spowodować złą opinię o zawodzie.

Art. 26

Ratownik medyczny winien zabiegać o wykonywanie swego zawodu w warunkach, które zapewniają odpowiednią jakość i bezpieczeństwo wykonywania medycznych czynności ratunkowych.

Art. 27

Ratownik medyczny, w stosunku do współpracowników odnosi się z szacunkiem i życzliwością, nie podważając ich zaufania, mając jednak na względzie przede wszystkim dobro pacjenta.

Art. 28

Doświadczony ratownik medyczny winien służyć radą i pomocą mniej doświadczonym kolegom, zwłaszcza w trudnych przypadkach klinicznych.

Art. 29

Pełnieniu obowiązków kierowniczych przez ratownika medycznego powinno towarzyszyć poczucie odpowiedzialności za rozwój zawodowy i naukowy swoich współpracowników.

Art. 30

Ratownik medyczny uczestniczący w zorganizowanej formie protestu nie jest zwolniony od obowiązku udzielania pomocy, o ile nie udzielenie tej pomocy może narazić pacjenta na utratę życia lub pogorszenie stanu zdrowia.

Art. 31

W wypadkach nie przewidzianych w Kodeksie Etyki Ratownika Medycznego należy kierować się zasadami wyrażonymi w uchwałach organizacji skupiających ratowników medycznych oraz dobrymi obyczajami przyjętymi przez środowisko ratowników medycznych.

Art. 32

Ratownicy medyczni nauczający studentów powinni zaznajamiać ich z Kodeksem Ratownika Medycznego.

Studenci ratownictwa medycznego powinni znać oraz respektować zasady zawarte w niniejszym Kodeksie.

Art. 33

Ratownicy medyczni, którzy nauczają studentów lub szkolą ratowników medycznych powinni swoim postępowaniem stanowić dla nich przykład godny naśladowania.

Opracowanie Zarząd Społecznego Komitetu Ratowników Medycznych:

Magdalena Żurowska, Andrzej Kopta, Przemysław Barcentewicz, Katarzyna Mieszek, Jakub Mierzejewski, Bartłomiej Wolak, Adrian Stanisław, Stefan Baławajder, Jakub Grochowski, Bartłomiej Wojewódka, Gabriela Kołodziej

Wsparcie merytoryczne:

Ks. prof. dr hab. Tadeusz Biesaga – Bioetyk, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II, Dr med. Stefan Bednarz – Przewodniczący Komisja Etyki Lekarskiej, Naczelnej Izby Lekarskiej, Dr Zbigniew Zalewski – Bioetyk, Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego, Marcin Mikos – prawnik, Polskie Towarzystwa Prawa Medycznego, Ks. Roman Pracki - duchowny ewangelicki, teolog, prezes Krakowskiego Oddziału Polskiej Rady Ekumenicznej, Andrzej Słaby – ratownik medyczny, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II.

W opracowaniu wykorzystano fragmenty Kodeksu Etyki Zawodowej Lekarza oraz Kodeksu Etyki Zawodowej Pielęgniarki i Położnej.